
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

Semmelweis-napi megemlékezés	299
Fertőző betegségek adatai	302

JÚLIUS 1. – SEMMELWEIS-NAPI MEGEMLÉKEZÉS

„Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzését és ellenőrzését az egészségügyi intézmények hosszú távú stratégiai prioritásai közé kell emelni”

(Európai Közösségek Bizottsága)

I. HISTÓRIA

„Egészséget tárgyazó katechismus a köz-népnek és az iskolába járó gyermekeknek számára, hogy tudhassák egészségjüket betsúlni és őrizni.” Ez a teljes címe annak a Sopronban 1794-ben megjelent felvilágosító könyvecskének, amelynek szerzője Kis József orvosdoktor (1765-1830), Széchényi Ferenc gróf udvari orvosa. A katekizáló, 409 kérdést és feleletet tartalmazó kötetből a fertőző betegségekről szóló fejezetet közöljük.

A RAGADÓ BETEGSÉGEKRŐL.

328. Melly betegségek a ragadó betegségek?

Azok a forró betegségek közönségessen tsak nem mind ragadók, mellyek ki-veréssel járnak: kiváltképpen a himlő, veres-himlő, petéts*-scárlát-hideglelés, a vérhas, a valóságos pestis.

* Petécs, patécs: a bőrön keletkezett kiütés, elváltozás; kiütésekkel járó járványos betegség.

329. Mi módon ragad-el a betegség egy emberről a másikra?

Ha azon motskos levegőt lehellí az ember, melly a beteg körül vagon; de leg inkább a betegnek illetése, vagy ruhája által.

330. Mire leg szükségesebb vigyázni a ragadó betegségekben, főképpen a rothasztó hagymászbán, és petétsben?

Arra, hogy a beteg körül szüntelen újjúlyon a levegő; hogy mindég tiszta s fris levegőt lehelhessen. Azért egy ablak mindég nyitva legyen, néha az ajtó-is, a beteg szobájában. Parázs tűzre öntött etzetnek párájával kell gyakran füstöt-is tsinálni.

331. Mi szükséges még a ragadós betegségben fekvőnek?

Az, hogy mindenképpen tisztázzuk a szegény magával tehetetlent, hogy maga motskában, gőzében ne sínlődjön. Azért nem füttsük-be télben nagyon a szobát; melegen éppen ne fedjük őtet.

332. Okosság volna e, ha az el-ragadás félelme miatt senki se menne szolgálni a betegnek?

Nem okosság. Mert hogy reánk ne ragadjon a betegség, könnyen meg-lehet őrizni magunkat.

333. Mit kell tehát a végre tenni annak, a ki a beteg körül szolgál?

Éh-gyomorral soha se mennyen a beteghez.

De a beteg szobájában se egyen; jó kedvű legyen, és minden félelem nélkül bánnyon a beteggel.

A mérges pestits ellen is meg-őrizheti így magát.

334. Meg-lehet e engedni, hogy sok ember járjon a ragadó betegségben lévőhöz?

Nem. Azon kívül, a ki a betegnek szolgál, egy ember se mennyen ő hozzá. Minden haszontalan látogatót el-kell igazítani.

335. Szükséges e, hogy a beteg körül lévőök arra-is vigyázzanak, hogy őök magok szintúgy más emberekkel ne társalkodjanak?

Igen-is. Ne talán az ő köntösök által, mellyet a ragadó betegségnek gőze meg-járhatott, tovább terjedjen a betegség.

II. JÚLIUS 1. - SEMMELWEIS IGNÁC 191 ÉVE, E NAPON SZÜLETETT.

Kora legfontosabb orvosi-társadalmi problémájának, a nosocomialis fertőzésnek, a gyermekági láznak etiológiájára, prevenciójára és a gyakorlati tennivalókra találta meg a máig is érvényes megoldást.

Olyan felfedezéseket tett, melyek az orvostudomány történelmének legnagyobbjai közé emelik.

Megállapította, hogy a gyermekági láz nem önálló kórkép, hanem fertőzés következménye, mint a sérüléseket követő vérmérgezés. Rájött, hogy a fertőző ágens klóros vízzel elpusztítható, így elrendelte az orvosok és a medikusok állandó klóros vízzel történő kézmosását, az ágyneműk, a műszerek klóros fertőtlenítését. Megfigyeléseit statisztikai adatokkal is bizonyította, hiszen osztályán a fentiek bevezetését követően a gyermekági láz megszűnt.

III. AZ EURÓPAI UNIÓ A JÁRVÁNYÜGYI BIZTONSÁG TÁRGYKÖRÉBE SOROLJA AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉSEK FELÜGYELETÉT; 2009. JÚNIUS 9-ÉN AJÁNLÁST FOGADOTT EL AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉSEK MEGELŐZÉSÉT ÉS LEKÜZDÉSÉT IS MAGÁBAN FOGLALÓ BETEGBIZTONSÁGRÓL.

„Az EU tagállamaiban a kórházba szállított betegek becslések szerint 8-12%-ánál következnek be nemkívánatos események az egészségügyi ellátás során.

Az elégtelen betegbiztonság nem csak komoly egészségügyi problémát jelent, hanem jelentős gazdasági terhet is ró a már amúgy is szűkös költségvetésre. A nemkívánatos események nagy része megelőzhető lenne mind a kórházi szektorban, mind pedig az egészségügyi alapellátásban; túlnyomó részük ugyanis rendszer-jellegű tényezőknek tudható be.

A betegbiztonsági folyamatba való bevonásukkal elérhető, hogy a betegek tájékozottak és tudatosabbak legyenek.

A tagállamoknak átfogó jelentéstételi és tanulási rendszereket kell felállítaniuk – a már meglévőket pedig javítani kell – annak érdekében, hogy sor kerülhessen a nemkívánatos események elterjedtségének és mögöttes okainak felszámolására és hatékony megoldások és intézkedések kidolgozására. A betegbiztonság témakörét be kell építeni az egészségügyi dolgozók és a betegellátók oktatási és képzési programjába.

Az Európai Járványügyi Megelőző és Ellenőrző Központ (ECDC) becslése szerint az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések átlagosan minden huszadik kórházi beteget érintenek.

Olyan nemzeti stratégiát kell kidolgozni, amely egyrészt kiegészíti az antibiotikumok körültekintő alkalmazását célzó stratégiákat, másrészt az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzését és ellenőrzését a nemzeti közegészségügyi célkitűzések részeként tekinti, és amelynek célja, hogy az egészségügyi intézményekben csökkenjen az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések veszélye. Fontos, hogy a nemzeti stratégia alkotóelemeinek végrehajtásához szükséges források folyósítására az egészségügyi szolgáltatásnyújtás alapvető finanszírozásának keretében kerüljön sor.

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzését és ellenőrzését az egészségügyi intézmények hosszú távú stratégiai prioritásai közé kell emelni.”

Forrás: Az Európai Közösségek Bizottsága ajánlása az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzését és ellenőrzését is magában foglaló megbízhatóságról. Brüsszel, 2009. január 20.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2009. június 15-21.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** és a **campylobacteriosis** esetek száma nem változott jelentősen sem a 24. héten regisztrált esetszámmal, sem a 2003-2007. évi medián értékével összehasonlítva. Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma kb. 20%-kal csökkent az előző hetihez viszonyítva.

A 25. héten **öt új gastroenteritis járványt** jelentettek. Négy járvány közösségeket érintett (2 óvoda, 1 kórházi osztály, ill. 1 tábor), egyik sem volt tömeges méretű, a betegek száma 7-14 között alakult. Két járvány esetében már tisztázódott az etiológia (S. enteritidis, calicivírus).

Kiemelésre érdemes egy területi járvány, amelyben a június 13-i ballagási ebédet követően június 18-ig 23-an betegedtek meg a 33 résztvevő közül.

A tünetek között a hasmenés és a hányás dominált, láz 6 főnél fordult elő. Kórházi ellátásra nem szorult senki. A betegek székletének diagnosztikus vizsgálata folyamatban van. A járványügyi vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a betegek a ballagási ebéden fogyasztott ételek útján fertőzöttek.

A héten 7 **akut vírushepatitis**-t jelentettek négy megye területéről. Az év első felében a vírushepatitisek járványügyi helyzete kedvező volt, az 1-25. héten regisztrált esetek száma mindössze kétharmadát tette ki a medián értékének.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** esetek száma nem változott az előző héthez viszonyítva, a **varicella** megbetegedések száma 20%-kal csökkent. **Morbillit** és **rubeolát** nem regisztráltak, egy **pertussis** és öt **parotitis epidemica** gyanút jelentettek. Az öt beteg közül négy ugyanazon óvodába járó oltott kisgyermek. A vírusszerológiai vizsgálatok folyamatban vannak, a diagnózis tisztázásához savópár vizsgálata szükséges.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül a gennyes meningitisek előfordulásában az elmúlt héthez viszonyítva nem történt változás, azonban az encephalitis infectiosa bejelentések száma megduplázódott (6 eset).

Kevesebb **Lyme-kór** bejelentés került a nyilvántartásba, mint az előző héten, a legtöbb megbetegedést Vas és Pest megyében diagnosztizálták. A Lyme-kór vonatkozásában kiemelésre érdemes, hogy az év eleje óta több esetet regisztráltak, mint a korábbi évek azonos időszakában.

Az ÁNTSZ Dunaújvárosi-, Adonyi-, Ercsi-, Sárbogárdi Kistérségi Intézete június 25-én értesült arról, hogy Kulcs községből egy négytagú család három tagja, két gyermek (3 és 4 évesek) és egy felnőtt **botulizmus** gyanújával került kórházba. A klinikai tünetek jellegzetesek voltak: kettőslátás, szájszárazság, hányás, hasmenés. A családtagok megbetegedésüket megelőzően házi készítésű sertéssonkát fogyasztottak. A botulizmus gyanút a betegek véréből történt toxin-kimutatással mindhárom esetben megerősítették, a sonkából vett ételminta mikrobiológiai vizsgálata folyamatban van.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

25/2009.sz.heti jelentés (weekly report)

(2009.06.15– 2009.06.21.)

Betegség Disease	a 25. héten (week)			az 1 – 25. héten (week)		
	2009.06.15- 2009.06.21.	2008.06.16- 2008.06.22.	Medián 2003- 2007	2009.	2008.	Medián 2003- 2007
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus*	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	.	5	3	.
Salmonellosis	135	172	138	1880	1968	2165
Dysentheria	-	1	1	28	28	38
Dyspepsia coli	-	-	1	10	10	30
Egyéb E.coli enteritis	4	1	1	20	8	23
Campylobacteriosis	136	117	134	2074	1760	2371
Yersiniosis	3	-	1	30	21	23
Enteritis infectiosa	642	672	698	19904	19906	20153
Hepatitis infectiosa	7	12	9	169	178	255
AIDS	-	-	-	12	14	10
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acute flaccid paralysis	-	-	-	1	6	8
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	1	1	15	6	13
Scarlatina	58	71	60	1589	2324	2250
Morbilli	-	1	-	2	5	3
Rubeola	-	-	1	6	6	37
Parotitis epidemica	5	2	3	35	53	65
Varicella	1096	824	1147	33044	26396	35314
Mononucleosis inf.	31	28	27	587	498	649
Legionellosis	1	-	-	13	9	22
Meningitis purulenta	4	5	3	135	128	136
Meningitis serosa	2	3	4	32	30	42
Encephalitis infectiosa	6	1	3	50	45	52
Creutzfeldt-J.-betegség	-	1	-	17	14	5
Lyme-kór	63	64	65	414	328	298
Listeriosis	-	-	-	6	5	2
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	4	8	11
Ornithosis	-	-	-	9	4	10
Q-láz	-	-	-	12	7	4
Tularemia	2	-	1	12	9	16
Tetanus	1	1	-	3	2	1
Vírusos haemorrh. láz	1	-	-	3	4	2
Malaria*	-	-	-	4	1	3
Toxoplasmosis	4	2	2	56	50	68

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2009.06.23.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

25/2009. sz. heti jelentés (weekly report)

(2009.06.15. – 2009.06.21.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	21	-	20	83	-	19	168	5	-	5	-
Baranya	6	-	14	14	-	2	55	-	-	-	-
Bács-Kiskun	7	-	4	35	1	2	52	1	-	1	-
Békés	5	-	7	26	-	1	59	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	-	5	26	-	1	69	5	1	3	-
Csongrád	11	-	23	56	-	1	42	3	-	5	-
Fejér	7	-	3	37	-	4	21	1	-	1	-
Győr-Moson-Sopron	15	-	14	32	-	-	57	4	1	4	1
Hajdú-Bihar	5	-	10	12	-	4	127	1	-	-	-
Heves	6	-	2	25	-	-	53	-	-	3	-
Jász-Nagykun-Szolnok	2	-	3	23	-	-	48	2	-	-	-
Komárom-Esztergom	-	-	4	54	-	1	33	-	-	1	-
Nógrád	1	-	-	15	2	2	25	1	-	3	-
Pest	13	-	15	70	3	6	135	1	2	9	-
Somogy	8	-	4	24	-	1	21	1	-	7	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4	-	4	10	-	1	16	-	-	1	-
Tolna	7	-	1	27	-	1	21	-	-	1	-
Vas	4	-	3	13	-	2	72	1	-	12	-
Veszprém	9	-	-	50	-	-	9	1	-	4	4
Zala	1	-	-	10	1	10	13	4	-	3	-
Összesen (total)	135	-	136	642	7	58	1096	31	4	63	5
Előző hét (previous week)	145	1	147	817	11	56	1367	39	4	75	3

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2009.06.23.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tiszti főorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: **www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;**
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: **http://oek**

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tiszti főorvos:
dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó